

Esquerdes a la ciutat dels prodigis. Víctimes i guanyadors dels grans esdeveniments. Rutes culturals per Barcelona (5)

Calendari. Hivern 2024

Gener

Dimecres 17. Republicans , monàrquics i igorrots. El Parc de la Ciutadella, 1888

L'estiu del 1888 José Rizal, un jove metge filipí passejava pel parc de la Ciutadella, envoltat d'una gentada admirada amb tots els objectes, moderns o exòtics, dels pavellons, de les màquines. Tot el món cabia en aquella flamant exposició universal! Rizal, però, sortí d'allà consternat. Què havia vist? En aquesta ruta coneixerem la història la primera celebració d'abast mundial que s'organitzà a Barcelona: l'Exposició Universal del 1888.

Dimecres 24. Un palau elèctric. L'Exposició del 1929, entre la dictadura, la modernitat i el negoci

Al maig de 1914 Francesc Cambó organitzà un acte polític (en realitat fou una costellada amb amics i enemics polítics) al capdamunt de Montjuïc. Cambó proposà repetir la idea que havia funcionat tant bé l'any 1888: organitzar una exposició d'abast mundial. Aquesta vegada, però, l'esdeveniment tindria una temàtica, l'electricitat, i un lloc insòlit, la muntanya de Montjuïc.

Dimecres 31. *A la ville de...* Icària! Un passeig per la Vila Olímpica

El 10 de gener del 1994 Catalunya va conèixer per primera vegada la família Aiguadé, propietaris d'una antiga bodega del barri del Poblenou. S'estrenava la sèrie *Poblenou*, la primera de les sèries produïda per TV3. En aquell primer capítol els Aiguadé obriren la porta posterior de l'antiga bodega i descobriren, davant seu un mon nou: la Vila Olímpica!

Febrer

Dimecres 7. Visita del jaciment del Born. La Barcelona del 1714

La capital francesa ha estat sempre un model en el qual s'ha volgut emmirallar Barcelona. A la dècada de 1870 Barcelona va construir un gran mercat metàl·lic, el primer de la ciutat, tot inspirant-se en Les Halles de París. A sota dels seus fonaments però, el mercat de Barcelona, però, amaga un passat sorprenent: el d'un barri destruït, de cop, fa tres-cents anys.

Dimecres 14. Veus del Carmel. Una ruta per la memòria històrica del barri

Aquell tros enrajolat era la casa d'en Quique, ens explica l'antic veí del barri de Francisco Alegre. *Avui hi ha una reixa i no m'hi deixen passar i penso, però si això ho va fer el meu pare!* En aquesta ruta escoltarem els records, les lluites i la tristesa d'algunes de les persones que van viure a les barraques al capdamunt del Turó de la Rovira.

Dimecres 21. Casinos o carxofes? Interessos immobiliaris i lluita ecologista al Baix Llobregat (1976-2023)

El juny de 2012 arribava a l'aeroport del Prat un multimilionari nord-americà. Aquella visitat havia de canviar la fesomia de la ciutat -o potser no?-. En aquesta ruta coneixerem la història del Parc Agrari del Baix Llobregat, dels seus cultius, de les masies i dels seus pagesos, que mantenen viva l'agricultura a pocs quilòmetres del centre de Barcelona.

Dimecres 28. *Fondre la ciutat.* Una passejada per la contracultura barcelonina (1974-2006)

“Haig de baixar al downtown, haig de fondre aquesta ciutat”, escriu l'escriptor i pintor Pepe Sales al seu diari, el 12 de novembre del 1979. Des de les passejades d'Ocaña per les Rambles als concerts punk de la Banda Trapera del Río, dels articles d'en Malvido a la revista *Star* als dies tancats a la Model per *escàndalo público*, dels pisos on hi passava tothom als vespres en un barri Gòtic brut però proper i familiar. Com va ser aquell moviment contracultural i com va desaparèixer en vigílies dels jocs olímpics.

Marc

Dimecres 6. *Baixant de la Font del Gat.* Una passejada pels jardins de Montjuïc

Al juliol del 1914 el setmanari satíric *L'Esquella de la Torratxa* publicà una crònica sobre la Font d'en Conna, una de les fonts *que més ha fet créixer la població de la nostra aimada Barcelona*, punt de moltes parelles de la ciutat. L'Esquella denunciava que no es podia deixar perdre aquell indret per les obres de l'exposició d'en Cambó. En aquesta ruta coneixerem com les obres de l'Exposició del 1929 i dels jocs olímpics del 1992 van fer desaparèixer els indrets d'aquella muntanya popular i obrera i quins vestigis n'han quedat.

Dimecres 13. Domènech i Montaner, entre el recer d'un poble i els prodigis de la gran ciutat: Canet de Mar, 1907

A principis del 1900 es posa malalta Maria Roura, la muller de l'arquitecte Lluís Domènech i Montaner. El seu marit decidí, llavors, retirar-se a Canet, per poder viure-hi tranquil·lament i cuidar de la seva dona. Quedaven enrere els grans projectes que, des dels encàrrecs de l'Exposició Universal del 1888, volien convertir Barcelona en una metròpolis modernista. Projectes que, però, estaven a l'abast de molt poques butxaques. Quina relació va tenir l'arquitecte amb el que llavors era un poble de pescadors i teixidores?

Dimecres 20. El llac metàl·lic. De MACOSA a la Torre de les Aigües

Quan va tancar les seves portes, l'any 1989, la fàbrica metal·lúrgica de MACOSA (*Materiales y Construcciones SA*) ocupava una dotzena d'hectàrees de terreny. Aquell immens conjunt industrial es va enderrocar gairebé per complet, amb dues excepcions. Avui al seu lloc hi ha el Fòrum i el barri de Diagonal Mar, a tocar dels blocs dels anys 1970 on hi viuen alguns dels antics treballadors de l'empresa. El Fòrum ha estat, fins ara, l'últim gran esdeveniment internacional organitzat a la ciutat. N'hi haurà més? Què han aportat a Barcelona? Ens ho preguntarem des d'un mirador ben especial.